

Łódź, dnia 20.11.2020 r.

prof. dr hab. Urszula Kryger

Dziedzina sztuki, dyscyplina - sztuki muzyczne

Akademia Muzyczna

im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów

w Łodzi

Zleceniodawca recenzji

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, pismo z dnia 08.07.2020 r.

Dotyczy

decyzji Rady Dyscypliny Artystycznej UMFC roku w sprawie wyznaczenia mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr Agnieszki Kozłowskiej **pt.: *Język stylu muzycznego Leszka Możdżera w operze Immanuel Kant i jego wpływ na interpretację partii Milionerki w kontekście obecnych trendów kompozytorskich polskiej opery współczesnej.***

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani Agnieszka Kozłowska urodziła się _____ Jest absolwentką Państwowego Liceum Muzycznego w Szczecinie w klasie skrzypiec oraz Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Poznaniu w klasie Krystyny Pakulskiej (dyplom z wyróżnieniem).

Była stypendystką Ministra Kultury i Sztuki. Jeszcze jako studentka zadebiutowała na scenie Teatru Wielkiego w Poznaniu partią Papageny w *Czarodziejskim flecie* W. A. Mozarta. Następnie wystąpiła na tej samej scenie w roli Młodej Galiny w *Galinie* M. Landowskiego oraz w roli Basi w operze *Krakowiaczy i górale* J. Stefaniego. Od marca 2001 do sierpnia 2017 była solistką Warszawskiej Opery Kameralnej, gdzie debiutowała partią Królowej Nocy w *Czarodziejskim flecie* W. A. Mozarta.

Artystka ma w swym repertuarze liczne role w operach Mozarta, m.in.: Konstancji w *Uprowadzeniu z seraju*, Paminy w *Czarodziejskim flecie*, Zuzanny w *Weselu Figara*, Zerliny

w *Don Giovannim*, Sandriny w *La finta giardiniera*, Rosiny w *La finta semplice*, Fortuny w *Il sogno di Scipione*, Der Weltgeist w *Die Schuldigkeit des ersten Gebots*, Amital w *Betulia Liberata*. Wykonywała także partię Adiny w *Napoju miłosnym* Donizettiego, Elviry we *Włoszce w Algierze*, Semiramidy w *Semiramidzie* oraz Amenaidy w *Tankredzie* Rossiniego, Anusi w *Wolnym strzelcu* K. M. von Webera, Zofii w *Halce* S. Moniuszki oraz Betsy w operze *Henryk VI na łowach* K. Kurpińskiego, Lakmé w *Lakmé* L. Delibes'a (Opera Nova w Bydgoszczy), Gildy w operze *Rigoletto* G. Verdiego (Opera Bałtycka w Gdańsku). W listopadzie 2016 roku wzięła udział w prapremierze opery L. Moździerza *Immanuel Kant* w Operze Wrocławskiej, wykonując partię Milionerki. Występowała również na estradzie Filharmonii Narodowej, gdzie wykonywała *Dziecko i czary* M. Ravela oraz *Te Deum* K. Kurpińskiego pod batutą Antoniego Wita. Koncertowała z Polską Orkiestrą Radiową, Filharmonią Poznańską, Filharmonią Szczecińską, Operą i Filharmonią Podlaską, Płocką Orkiestrą Symfoniczną, Brandenburger Symphoniker oraz z Sinfoniettą Wuppertal. Z zespołem Warszawskiej Opery Kameralnej odbyła liczne tournée zagraniczne, koncertując w Japonii, Libanie, Omanie, Szwajcarii, Niemczech, Francji, Hiszpanii i Wielkiej Brytanii. Artystka często koncertuje z Bogusławem Morką. Jako jego sceniczna partnerka z powodzeniem wystąpiła u boku José Cury w koncercie „José Cura i jego goście” w Zabrze, w listopadzie 2014 roku. Jest laureatką Ogólnopolskiego Konkursu Wokalnego im. K. Kurpińskiego we Włoszakowicach oraz Międzynarodowego Konkursu Wokalnego w Passau, gdzie oprócz II nagrody dostała nagrodę specjalną w formie kontraktu na partię Królowej Nocy w Opernhaus Halle. Od października 2017 jest solistką Polskiej Opery Królewskiej. Pełni również funkcję asystenta reżysera.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani mgr Agnieszki Kozłowskiej **pt.: *Język stylu muzycznego Leszka Moździerza w operze Immanuel Kant i jego wpływ na interpretację partii Milionerki w kontekście obecnych trendów kompozytorskich polskiej opery współczesnej*** składa się z dzieła

artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje nagranie audio opery Leszka Możdżera „Immanuel Kant”, której prapremiera miała miejsce 25 listopada 2017 roku w Operze Wrocławskiej w ramach V Festiwalu Oper Współczesnych.

Obsada spektaklu:

Tomasz Rudnicki	<i>Immanuel Kant</i>
Aleksandra Opała	<i>Pani Kant</i>
Agnieszka Kozłowska	<i>Milionerka</i>
Aleksander Zuchowicz	<i>Fryderyk</i>
Jerzy Szlachcic	<i>Ernst Ludwig</i>
Wojciech Parchem	<i>Kapitan</i>
Marcin Grzywaczewski	<i>Admirał</i>
Piotr Łykowski	<i>Kardynał</i>
Marek Klimczak	<i>Kolekcjoner</i>
Mirosław Gotfryd	<i>Steward</i>

Orkiestrą Opery Wrocławskiej dyrygował Przemysław Fiugajski.

To pierwsza opera Leszka Możdżera, znanego i uznanego pianisty jazzowego, kompozytora i producenta muzycznego. Libretto osnute jest na kanwie dramatu Thomasa Bernharda pod tym samym tytułem. Trudne to zadanie, pisać muzykę do tekstu, który jest fantazją, bo opisuje wydarzenia wymyślone, poza tym operuje metaforą, symboliką i różnego rodzaju odniesieniami, od myśli filozoficznej do opowieści o rzepce kolanowej. Muzyka Możdżera jest niezwykle kolorowa, żywa, wielowarstwowa, bardzo motoryczna. Kompozytor używa często ostrych brzmień instrumentów dętych, perkusji. Ciekawe też jest użycie kwartetu smyczkowego nakładającego się z brzmieniem orkiestry.

Partie wokalne są napisane klasycznie, ale kompozytor wykorzystuje głosy w całej ich skali i możliwościach brzmieniowych. Nie ma tu arii, kolejne numery przypominają raczej songi musicalowe. Postać Milionerki, którą w spektaklu kreowała Agnieszka Kozłowska to osoba ekstrawertyczna, ekstrawagancka i przebojowa. Dobrze ilustruje ją muzyka. Kompozytor nie eksperymentuje z głosem, ale zadania powierzone śpiewaczce wydają się być bardzo trudne.

Partia ta ma bardzo rozległy ambitus, długie fragmenty śpiewane w niskiej tessiturze zakończone szybkimi pasażami w górę, wszystko w szalonym tempie. Często kompozytor stosuje tu pochody chromatyczne i duże skoki interwałowe. Doktorantka z łatwością pokonuje trudności swojej partii. Głos zawsze brzmi czysto, szlachetnie. Doskonale podaje tekst, świetnie łączy rejestry, głos nigdy nie traci wyrównanego brzmienia. Zrozumienie tej muzyki, naturalność jej wykonania, wspaniałe posługiwanie się głosem sprawia, że słucha się pani Agnieszki Kozłowskiej z niesłabnącym zainteresowaniem.

Opis dzieła artystycznego jest bardzo obszerny. Doktorantka dokonuje w nim podsumowania współczesnej twórczości operowej, analizując wszystkie nowe dzieła prezentowane na scenach polskich w ramach festiwali czy projektów. Możemy się dowiedzieć w jakim kierunku zmierza współczesna opera, jakie tematy interesują kompozytorów, jakich środków używają w swych utworach, jak kształtują swoje dzieła, jakiego aparatu wykonawczego używają. Niezwykle interesująca jest ta analiza. Autorka wyznaczyła ramy czasowe swoich badań na okres pięciu lat, od roku 2012 do 2017. Wykazują one, że są w Polsce ośrodki, a w nich teatry operowe czy festiwale, które na stałe wprowadziły do swojego repertuaru serie i projekty muzyki nowej. A więc opera najnowsza ma w Polsce przestrzeń do rozwoju i pole do prezentacji. Wszystkie opery wykonane w ciągu tych pięciu lat, w teatrach i na festiwalach w Warszawie, Gdańsku, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu, są dokładnie omówione i przeanalizowane. Dopiero na tym tle, doktorantka opisuje operę Leszka Możdżera.

Jest to najpełniejszy opis jaki kiedykolwiek spotkałam, bo oprócz dokładnej relacji z działań scenicznych, analizy muzycznej i analizy literackiej części opery, możemy się zapoznać ze wszystkimi materiałami „wokół premierowymi”. Autorka rozprawy umieszcza wywiady z kompozytorem, reżyserem i autorem libretta Jerzym Lachem. Potem bardzo dokładnie opisuje i analizuje całe dzieło, w szczególności pochylając się nad swoją partią. Omawia język muzyczny kompozytora, technikę i sposoby wydobywania dźwięku, budowę i formę utworu, odnosi się również do trudności wykonawczych. Jestem pod wrażeniem tej pracy, bardzo szczegółowej, analitycznej. Muszę powiedzieć, że była ona i dla mnie impulsem do przemyśleń, w którym miejscu się znajduje i dokąd zmierza „nowa opera”.

Praca Pani Agnieszki Kozłowskiej jest niezwykle ciekawa, powinna być dostępna dla wszystkich, którzy zajmują się nową muzyką. Pełni ważną rolę dokumentacyjną, z pewnością będzie również podstawą do analizy kondycji polskiej opery współczesnej.

KONKLUZJA

Praca doktorska Pani mgr Agnieszki Kozłowskiej podejmuje problem wykonawstwa muzyki najnowszej, w kontekście dzieł operowych prezentowanych współcześnie na polskiej scenie muzycznej. Dokładność, metodyczność i skrupulatność badań pani Agnieszki Kozłowskiej daje nam podstawę do dalszych rozważań o kierunkach rozwoju opery, o najnowszych jej trendach. Dlatego praca ta ma ogromne znaczenie poznawcze, edukacyjne i stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez doktorantkę.

Niniejszym stwierdzam, że Pani mgr Agnieszka Kozłowska wykazała się wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. W ten sposób doktorantka rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła wymagania Ustawy.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

